

МОВНЕ ВТІЛЕННЯ КОНЦЕПТУ ІСЛАМ У АМЕРИКАНСЬКІЙ ДОКУМЕНТАЛЬНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Загальна цікавість сучасних лінгвістичних студій до вивчення вербалізованих структур знання про життєдіяльність людини у цілому і концептуалізації соціального феномена "ІСЛАМ" у свідомості американського суспільства зокрема, зумовило актуальність нашого дослідження.

Взаємини США з мусульманськими країнами переживають непростий період, це знаходить своє відображення, і у газетній публіцистиці (ГП), і в сучасній американській документальній літературі (АДЛ), що засвідчує пошук пояснення не зовсім зрозумілого для суспільства соціального феномену "ІСЛАМ". У наших роботах присвячених вивченню вербалізації концепту "ІСЛАМ" в американській ГП ми зафіксували, що іслам подається читачеві переважно у негативному світлі []. Як відомо, однією з основних функцій засобів масової інформації є маніпуляція, тому автор газетної статті презентує читачам свою точку зору на ту чи іншу проблему. Що ж стосується документальної літератури (ДЛ), яка "заснована на реальних фактах, документальних свідченнях і розповідях очевидців, досліджує історичні події, відтворює факти, зводячи до мінімуму художній вимисел. Не допускає вільного поводження з подіями і домислювання персонажів" [1, с. 495].

Проаналізувавши книги Габріеля Маранчі "The Anthropology of Islam" і Даніеля Пайпса "In the Path of God. Islam and Political Power" ми можемо говорити про нейтральну репрезентації концепту "ІСЛАМ". Переважно, на лексичному рівні, він вербалізується в АДЛ через наступні номінативні частини мови:

1) іменники:

а) загальні:

- власне назва релігійної і культурної течії: *Islam*;
- з лексемою "щось, що відноситься до релігії": *religion, din and iman (religion and faith), prayer, rituals, theological precepts, mosques, minarets*;
- з лексемою "ті, хто сповідують і проповідують іслам": *Muslims, believers, imam, sacred law*.

(1) *We have seen that Islam, as any other religion, relies on rituals symbolizing rites of passage* [4, с. 29].

(2) *... some people in the West and many in other regions of the world, especially Muslims, are still deeply swayed by religious concerns* [5, С. 5].

(3) *Along with faith in Allah comes a sacred law to guide Muslims in all times and places* [5, С. 11].

б) власні назви:

- Номінації імені Бога і його пророків: *Allah, Mohammed, Ibrahim, Isa, David, Solomon, Musa*;

- Святі місця для мусульман: *Medina, Мекка*;

- Священні мусульманські книги й трактати: *Qur'an, Hadiths, surah*;

- Священні закони *Sharia (sacred law)*;

- Назва священного місяця *Ramadan*.

(4) *First, not all Muslims, though defining themselves as such, have a deep knowledge of the Qur'an or the hadiths* [4, С. 42].

(5) *The person's iman exists within this spiritual domain, of which, according to Muslims, the most powerful and almighty is Allah, God, the peace provider* [4, С. 14].

(6) *Ramadan is a month that emphasizes the unity of the family and the cohesion of society* [4, С. 25].

2) **Прикметники**, які вказують на "незвичайність" і чужість ісламу: *exotic, mysterious, unfamiliar, alien, extraordinary*.

(7) *On the other, autochthonous non-Muslim populations felt threatened and challenged by the unfamiliar, Islamic culture, known only through stereotypes* [4, С. 54].

(8) *... Muslim workers - with their alien languages and cultures - attracted the curiosity of newspapers and locals* [4, С. 55].

(9) *... the Western world watched with amazement; Islam seemed capable of unleashing the most extraordinary forces* [5, С. 9].

3) **Дієслова**, що вказують на інтерес до ісламу і спробу його зрозуміти: *to understand, to study, to learn, to find out, to explain*.

(10) *There has been an increasing need to understand the political impact of Islam* [5, С. 3].

(11) *We can only learn Islam through the people who practise it or discuss it, or through books, which, however, somebody should read and understand* [4, С. 139].

Підводячи підсумки, ми можемо сказати, що подання ісламу в АДЛ носить нейтральний характер. У текстах АДЛ відсутні оціночні характеристики, які не вказують на особисте ставлення автора до ісламу, а історичні події показані в хронологічному порядку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. *Литература и язык. Современная иллюстрированная энциклопедия.* — М.: Росмэн. Под редакцией проф. Горкина А.П. — 2006. — 1683 с.

2. Хорошун О. О. Іслам у сучасній американській мовній картині світу (на матеріалі американської газетної публіцистики) // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2011. - № 2 (1). – С.40-43.
3. Хорошун О. О. Лексична вербалізація концепту «ІСЛАМ» на шпальтах американських ЗМІ // Тези доповідей всеукраїнської наукової конференції пам'яті доктора філологічних наук, професора Д.І. Квесилевича (1935-2003) "Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблем перекладу". – С. 90-92.
4. *Marranci, G.* Anthropology of Islam. – Berg, Oxford. – 2008. – 182 p.
5. *Pipes, D.* In the path of God: Islam and political power / Daniel Pipes ; with a new preface by the author. – Transaction Publisher. – 2002. – 375 p.